

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025

WSTĘP

Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w rodzinie oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych należy do zadań własnych gminy. Działania te podejmowane są w oparciu o gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie przy wykorzystaniu zaplanowanych w ich ramach środków finansowych. Działania profilaktyczne mają na celu ograniczenie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych takich jak: alkohol, narkotyki lub inne substancje psychoaktywne oraz zapobieganie różnorodnym szkodom społecznym i zdrowotnym, które są z tym związane. Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2022-2025 jest zapisem działań, które będą realizowane w ramach zadań własnych gminy, w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnień behawioralnych i innych problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Stworzony został na podstawie diagnozy i obserwacji prowadzonych w latach poprzednich oraz w oparciu o realizację Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (NPZ) i określony w nim cel operacyjny nr 2: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi. W Programie uwzględnione zostały również rekomendacje i priorytety dot. realizowania i finansowania gminnych programów wskazane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022 oraz Krajowe Centrum Profilaktyki Uzależnień z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym.

Głównymi założeniami Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2022-2025 jest kontynuacja dotychczas podejmowanych działań, dalszy ich rozwój, podejmowanie takich, które prowadzone systematycznie spowodują zmniejszenie szeroko rozumianych negatywnych zjawisk spowodowanych nadużywaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych oraz przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ

Trudno jest ustalić dokładną liczbę osób zmagających się z problemami alkoholowymi, jak również stworzyć wiarygodną **strukturę spożycia napojów alkoholowych w procentach w przeliczeniu na 100% alkoholu**. Prezentowane dane zapewne nie odzwierciedlają w pełni rzeczywistej skali problemów uzależnień w gminie, jednak dokumentują, iż problem uzależnień na terenie gminy istnieje.

1. Dane z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na przykładzie lat 2019-2021

Liczba osób wezwanych na posiedzenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rok	Liczba osób wezwanych	Liczba osób skierowanych na badania	Liczba wniosków skierowanych do Sądu
2019	25	6	3
2020	27	8	6
2021	20	6	3

Nadużywanie alkoholu bardzo często wzmaga agresję i stosowanie przemocy. Stąd też kolejnym wskaźnikiem w ocenie zjawiska uzależnień wśród mieszkańców gminy może być ilość założonych i prowadzonych Niebieskich Kart.

Ilość środowisk, w których prowadzono procedurę „Niebieskiej Karty” :

rok 2019 - 25 z tego w 13 przypadkach powodem przemocy był alkohol;

rok 2020 - 22 z tego w 12 przypadkach powodem przemocy był alkohol;

rok 2021 - 17 z tego w 13 przypadkach powodem przemocy był alkohol.

2. Dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej - rok 2019 – 2021

Rok	Ilość rodzin objętych pomocą GOPS w tym w ramach pracy socjalnej	Ilość osób w rodzinach
2019	183	547
2020	197	571
2021	198	572

Rok	Ilość rodzin z problemami alkoholowymi objęta pomocą GOPS	Ilość osób w rodzinach
2019	8	15
2020	1	1
2021	2	2

3. Dane z punktu konsultacyjnego

Rok	Ilość spotkań indywidualnych	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach
2019	144	26
2020	102	21
2021	66	27

4. Dostępność napojów alkoholowych

Liczba podmiotów gospodarczych posiadających zezwolenia za sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Stare Pole

Rok	Z napojami przeznaczonymi do spożycia						
	Liczba podmiotów ogółem	Poza miejscem sprzedaży - DETAL			W miejscu sprzedaży - GASTRONOMIA		
		wg zawartości alkoholu			wg zawartości alkoholu		
		do 4,5%	do 18%	pow. 18%	do 4,5%	do 18%	pow.18%
2019	14	10	8	6	4	3	2
2020	14	11	9	7	3	1	2
2021	15	12	10	8	3	1	2

5. Ograniczenie dostępności do alkoholu

Rada Gminy ustala, w drodze uchwały, maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy odrębnie dla:

- 1) poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych, o których mowa w art. 18 ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 2) zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży;
- 3) zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania tych napojów na terenie Gminy Stare Pole, określa Uchwała Nr XX/161/2020 Rady Gminy Stare Pole z dnia 23 grudnia 2020 r.

Ustalono, że na terenie Gminy Stare Pole maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych stanowi:

- zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo- 24
- zawierających powyżej 4,5 % do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 20
- zawierających powyżej 18% zawartości alkoholu -15

Limit maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych poza miejscem sprzedaży wynosi – 40, natomiast do spożycia w miejscu sprzedaży wynosi – 19.

Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży może być prowadzona wyłącznie na podstawie ważnego zezwolenia, wydanego przez Wójta Gminy Stare Pole. Wydanie zezwolenia wymaga uzyskania pozytywnej opinii Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starym Polu.

6. Środki finansowe przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii w latach 2019 -2021

Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych należy do zadań własnych gminy. Działania te podejmowane były w oparciu o gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu narkomanii i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie przy wykorzystaniu zaplanowanych w ich ramach środków finansowych.

Poniższe zestawienie przedstawia wysokość środków finansowych wydatkowanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii w Gminie Stare Pole w latach 2019-2021.

Lp.	Rok	Kwota wydatkowana na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych w zł.	Kwota wydatkowana na przeciwdziałanie narkomanii w zł.
1	2019	48 398,14	3 350,00
2	2020	37 575,92	5 613,07
3	2021	60 511,10	4 622,00

Źródło danych: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starym Polu.

ROZDZIAŁ II

Cele programu

1. Ograniczenie występowania negatywnych zjawisk, będących skutkiem nadużywania i uzależnienia od alkoholu, narkotyków oraz przemocy w rodzinie, na terenie Gminy Stare Pole.
2. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i narkotyków.
3. Zwiększenie zasobów i zdolności niezbędnych do radzenia sobie z istniejącymi problemami.
4. Edukacja publiczna w zakresie: informowania mieszkańców gminy o konsekwencjach nadużywania alkoholu, zażywania narkotyków oraz promocji zdrowego stylu życia w trzeźwości i abstynencji.
5. Promowanie zdrowego stylu życia i alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież.

ROZDZIAŁ III

Podstawowe kierunki działań do realizacji w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Metody realizacji:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem oraz doznających przemocy w rodzinie poprzez :

- 1) Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i środków psychoaktywnych oraz członków ich rodzin w celu zabezpieczenia pomocy terapeutycznej oraz dla osób doznających przemocy w rodzinie.
- 2) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, w tym:

- kierowanie do biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu
-

prowadzenie rozmów interwencyjno -motywujących z osobami nadużywającymi alkoholu.

- 3) Finansowanie wykonania badań psychiatryczno-psychologicznych w celu ustalenia uzależnienia od alkoholu (zgodnie z art. 24 i art. 25 ustawy) dla osób kierowanych do Komisji.
- 4) Ponoszenie kosztów sądowych za wpis wniosku o zobowiązanie do podjęcia leczenia oraz kosztów procesowych zgodnie z postanowieniami Sądu Rejonowego w Malborku.
- 5) Weryfikacja realizacji obowiązku leczenia przez osoby do tego zobowiązane.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:

- 1) Udzielanie konsultacji i wsparcia ofiarom przemocy w punkcie konsultacyjnym oraz przez członków Komisji Alkoholowej.
- 2) Współpracę z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Policją.
- 3) Współfinansowanie zajęć w czasie wolnym z programem profilaktycznym/ socjoterapeutycznym, organizowanych dla dzieci i młodzieży z terenu gminy.
- 4) Prowadzenie pozaszkolnych zajęć socjoterapeutycznych w Szkole Podstawowej w Starym.
- 5) Dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć dla dzieci i młodzieży z terenu gminy prowadzonych w formie zajęć socjoterapeutycznych.
- 6) Udostępnienie bezpłatnych porad prawnych w ramach współpracy z placówkami udzielającymi tej formy pomocy poprzez kierowanie osób do punktu konsultacyjnego dla rodzin z problemem alkoholowym, narkomanii oraz ofiar przemocy w rodzinie.
- 7) Podjęcie współpracy z Centrum Profilaktyki i Terapii uzależnień w Malborku w celu zapewnienia pomocy psychospołecznej i prawnej.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych poprzez:

- 1) Wdrażanie uniwersalnych programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.
- 2) Organizowanie i realizacja lokalnych działań profilaktycznych w zakresie promocji zdrowia określonych w Narodowym Programie Zdrowia.
- 3) Organizowanie i wspieranie lokalnych imprez profilaktycznych, przeglądów, wydarzeń o charakterze prozdrowotnym, rekreacyjno-sportowym.
- 4) Zakup i rozprowadzanie materiałów informacyjno – edukacyjnych (książki, kasy, płyty DVD, broszury, ulotki, itp.).
- 5) Organizowanie i finansowanie na terenie szkół i innych placówek programów oraz przedstawień profilaktycznych dotyczących problematyki uzależnień.
- 6) Udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach o charakterze profilaktycznym adresowanych do różnych grup wiekowych.

- 7) Upowszechnianie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu w ciąży, zwłaszcza pod kątem wpływu alkoholu na rozwijający się płód.
- 8) Finansowanie szkoleń dla pracowników oświaty, pomocy społecznej oraz innych osób zaangażowanych w profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych, narkomanii i uzależnień behawioralnych.
- 9) Edukacja rodziców i wychowawców w zakresie pomagania osobom uzależnionym od alkoholu, narkotyków i behawioralnych.
- 10) Organizowanie spotkań służb pomocowych w zakresie interwencji wobec osób używających środki psychoaktywne.
- 11) Podejmowanie i finansowanie działań edukacyjnych adresowanych do mieszkańców gminy poprzez udział w imprezach kulturalno- rekreacyjnych związanych z zapobieganiem patologiom społecznym i profilaktyką uzależnień.

4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych poprzez :

- 1) Dofinansowanie do zajęć podtrzymujących abstynencję osób po leczeniu oraz wspierających zmiany u osób współuzależnionych w ramach rehabilitacji zdrowotnej określonej w Narodowym Programie Zdrowia.
- 2) Wspieranie działalności grup samopomocowych, towarzystw trzeźwościowych, organizacji pozarządowych realizujących i propagujących zdrowy styl życia.
- 3) Kontynuowanie współdziałania z jednostkami i osobami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu alkoholizmowi, narkomanii i wychowaniu w trzeźwości.
- 4) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹, art.15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, tj. występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
- 5) Opiniowanie wniosków przedsiębiorców ubiegających się o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych.
- 6) Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w celu wykrywania naruszeń ustawy.
- 7) Szkolenie i podejmowanie działań profilaktycznych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.
- 8) Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 9) Organizację prac Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 10) Inicjowanie i koordynowanie Gminnej Polityki Społecznej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi.

ROZDZIAŁ IV

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Zadania Komisji określa ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz regulamin organizacyjny komisji zatwierdzony przez Wójta Gminy.

2. Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Starym Polu za udział w posiedzeniu Komisji otrzymują każdorazowo wynagrodzenie w wysokości:
  - 1) Przewodniczący Komisji –15% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w danym roku.
  - 2) Z-ca Przewodniczącego i pozostali członkowie – 13% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w danym roku.
3. Komisja przeprowadza kontrole przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych w sklepach i punktach gastronomicznych. Za jednorazowy udział w kontroli członek komisji otrzyma wynagrodzenie tak jak za udział w jednym posiedzeniu Komisji.
4. Podstawę do wypłaty wynagrodzenia dla członków Komisji stanowią sporządzone i podpisane przez Przewodniczącego Komisji listy obecności.
5. Wynagrodzenie wyliczone w oparciu o listę obecności wypłaca się każdorazowo do ostatniego dnia miesiąca za dany miesiąc.

ROZDZIAŁ V

Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zadania wynikające z programu będą realizowane przez Urząd Gminy w Starym Polu we współpracy z Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W realizacji Programu uczestniczą: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Polu, jednostki organizacyjne Gminy Stare Pole, Posterunek Policji w Starym Polu, Sołectwa oraz pozostałe instytucje wymienione w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

ROZDZIAŁ VI

Zasady finansowania niniejszego Programu

1. Finansowanie zadań niniejszego Programu będzie dokonywane z rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszonych przez prowadzące sprzedaż podmioty gospodarcze.
2. Wydatki na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii realizowane są w dziale 851 "ochrona zdrowia", rozdziale 85154 "przeciwdziałanie alkoholizmowi" oraz w rozdziale 85153 "zwalczanie narkomanii".
3. Wójt do dnia 30 czerwca następnego roku sporządza raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada Radzie Gminy.

VII. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Stare Pole w 2022-2025 roku.

Lp.	Zadania	Sposoby realizacji	Osoby lub instytucje odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji	Oczekiwane efekty
I	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem;	1. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i środków psychoaktywnych oraz członków ich rodzin.	Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	Cały rok	Większa skuteczność realizowania gminnej polityki społecznej, ograniczanie szkód związanych z nadużywaniem alkoholu, większa liczba osób podejmujących leczenie. Większa świadomość społeczna nt. alkoholizmu i narkomanii. Większa liczba osób u których wystąpią zmiany w zachowaniu związane z nadużywaniem środków psychoaktywnych.
2. Podejmowanie czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego, w tym: kierowanie do biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, prowadzenie rozmów interwencyjno motywujących z osobami nadużywającymi alkoholu.		Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	Cały rok		
3. Finansowanie wykonania badań psychiatryczno-psychologicznych w celu ustalenia uzależnienia od alkoholu (zgodnie z art. 24 i art. 25 ustawy) dla osób kierowanych do Komisji.		Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	Cały rok		
4. Ponoszenie kosztów sądowych za wpis wniosku o zobowiązanie do podjęcia leczenia oraz kosztów procesowych zgodnie z postanowieniami Sądu Rejonowego w Malborku III Wydziału Rodzinnego i dla Nieletnich.			Cały rok		
II	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, narkotykowe i uzależnienia behawioralne, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.	1. Udzielanie konsultacji i wsparcia ofiarom przemocy w Punkcie Konsultacyjnym	Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	Cały rok	Więcej osób podejmujących działania prawne i społeczne ograniczające przemoc.
2. Współfinansowanie zajęć w czasie wolnym od nauki organizowanych przez wyspecjalizowane placówki bądź kadrę wychowawców i terapeutów.		Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	Czas wolny od nauki	Ograniczenie zachowań ryzykownych, lepsze wyniki w nauce.	
3. Prowadzenie pozaszkolnych zajęć socjoterapeutycznych w Zespole Szkół w Starym Polu dla uczniów z terenu Gminy Stare Pole.		Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	W miarę potrzeb	Reintegracja społeczna dzieci, mniej zachowań dysfunkcyjnych	

		4. Podejmowanie przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działań na rzecz osób doświadczających przemocy w rodzinie; - wdrożenie procedury „Niebieskiej „Karty”, udział w grupie roboczej Zespołu Interdyscyplinarnego.	Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	Cały rok	Więcej osób podejmujących działania prawne i społeczne ograniczające przemoc
		5. Udostępnienie bezpłatnych porad prawnych w ramach współpracy z placówkami udzielającymi tej formy pomocy poprzez kierowanie osób do punktu konsultacyjnego dla rodzin z problemem alkoholowym, narkomanii ,ofiar przemocy w rodzinie.	Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	Cały rok	
III	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i uzależnień behawioralnych w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych	1. Wdrażanie uniwersalnych programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach <u>Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.</u>	Dyrektorzy szkół Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	Wg potrzeb	Zwiększenie przekonań normatywnych ograniczających sięganie po alkohol, wzmocnienie naturalnych potrzeb zdrowego życia, ograniczenie szkód związanych z nadużywaniem środków psychoaktywnych
		2. Organizowanie i realizacja lokalnych działań profilaktycznych w zakresie promocji zdrowia określonych w Narodowym Programie Zdrowia.	Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	Wg potrzeb	
		3. Edukacja rodziców i wychowawców w zakresie pomagania osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków.	Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	Wg potrzeb	
		4. Finansowanie szkoleń dla pracowników oświaty, pomocy społecznej oraz innych osób zaangażowanych w profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych, narkomanii i uzależnień behawioralnych.	Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	Wg potrzeb	Wzmocnienie naturalnych potrzeb zdrowego życia, ograniczenie szkód związanych z nadużywaniem środków psychoaktywnych
		5. Podejmowanie i finansowanie działań edukacyjnych adresowanych do mieszkańców gminy poprzez udział w imprezach kulturalno- rekreacyjnych związanych z zapobieganiem patologiom społecznym i profilaktyką uzależnień.	Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	Wg potrzeb	
		6. Organizowanie spotkań służb pomocowych w zakresie interwencji wobec osób używających środki psychoaktywne.	Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	Wg potrzeb	

IV	Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i uzależnień behawioralnych.	1. Dofinansowanie do zajęć podtrzymujących abstynencję osób po leczeniu oraz wspierających zmiany u osób współuzależnionych w ramach rehabilitacji zdrowotnej określonej w Narodowym Programie Zdrowia.	Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	Wg potrzeb	Więcej osób utrzymujących abstynencję po leczeniu
		2. Wspieranie działalności grup samopomocowych, towarzystw trzeźwościowych, organizacji pozarządowych realizujących i propagujących zdrowy styl życia.	Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	Cały rok	
		3. Kontynuowanie współdziałania z poza gminnymi jednostkami i osobami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałaniu alkoholizmowi, narkomanii i wychowaniu w trzeźwości.	Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	Cały rok	Więcej osób podejmujących działania prawne i społeczne ograniczające przemoc
V	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi - występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego	1. Kontrola punktów sprzedaży.	Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	Wg planu	Ograniczenie dostępności alkoholu, weryfikacja przestrzegania zasad sprzedaży alkoholu
		2. Szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych.	Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	Wg potrzeb	
VI	Inicjowanie i koordynowanie Gminnej Polityki Społecznej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i uzależnieniom behawioralnym.	1. Wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji	Pracownik merytoryczny Urzędu Gminy	Cały rok	Większa skuteczność realizowania gminnej polityki społecznej i przeciwdziałania alkoholizmowi.
		2. Wyjazdy służbowe członków Komisji.	Pracownik merytoryczny Urzędu Gminy	Wg potrzeb	
		3. Udział członków komisji w szkoleniach, i konferencjach.	Komisja rozwiązywania problemów alkoholowych	Wg potrzeb	
		4. Zakup materiałów biurowych i informacyjnych.	Na wniosek członków komisji	Wg potrzeb	